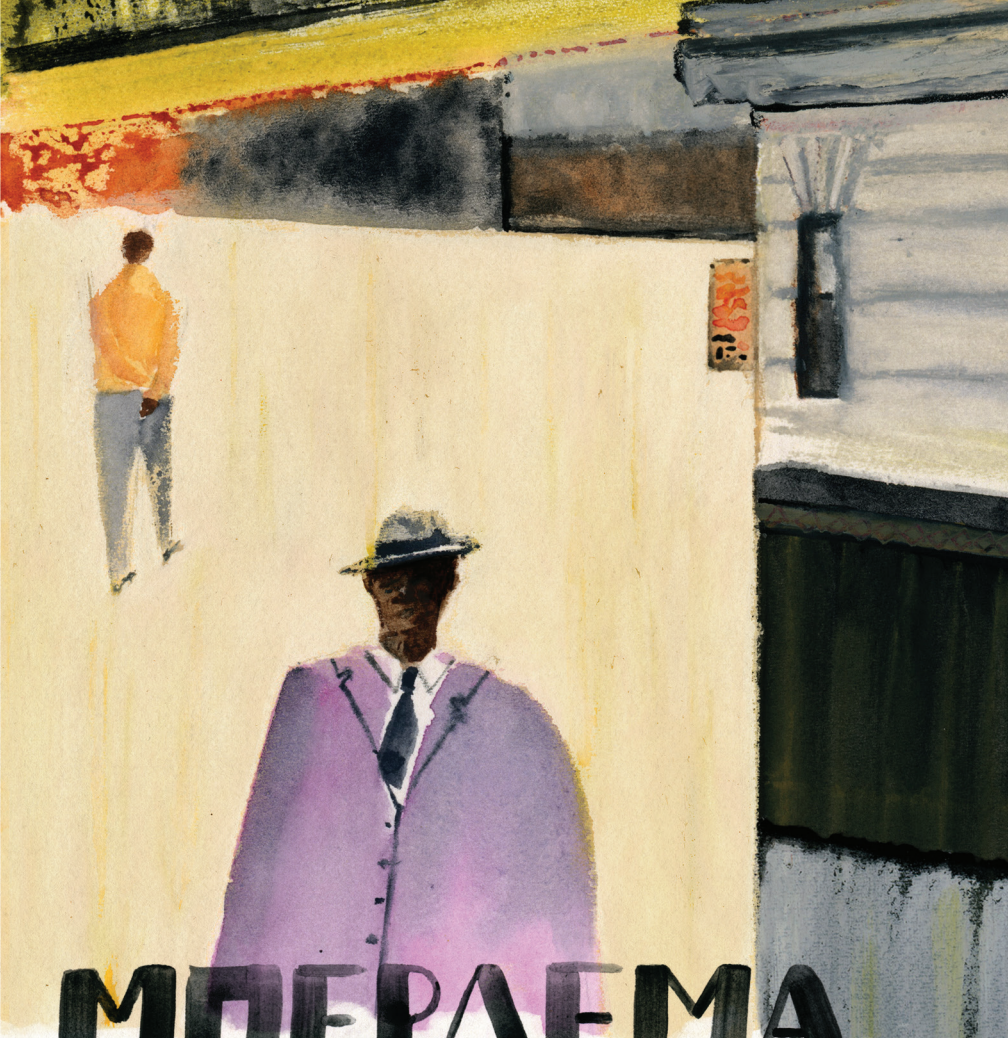

ΜΠΕΡΔΕΜΑ ΣΤΟ ΧΑΡΛΕΜ

COLSON WHITEHEAD

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΜΥΡΣΙΝΗ ΓΚΑΝΑ

ΙΚΑΡΟΣ

ΜΠΕΡΔΕΜΑ ΣΤΟ ΧΑΡΛΕΜ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Harlem Shuffle*

© 2021, Colson Whitehead

© 2022, Εκδόσεις Ίκαρος για την ελληνική έκδοση

Μετάφραση από τα αγγλικά: Μυρσίνη Γκανά

Επιμέλεια – Διόρθωση: Αλέκα Πλακονούρη

Σχεδιασμός – Εικονογράφηση εξωφύλλου: Χρήστος Κούρτογλου

Στοιχειοθεσία – Σελιδοποίηση: Εκδόσεις Ίκαρος

Εκτύπωση: Μητρόπολις Α.Ε.

Βιβλιοδεσία: Ηλ. Μπουντάς – Π. Βασιλειάδης Ο.Ε.

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με τον ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, της σελιδοποίησης, του εξωφύλλου και γενικότερα όλης της αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν.2121/1993.

Πρώτη έκδοση: Μάρτιος 2022

ISBN 978-960-572-469-6

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΚΑΡΟΣ • ΒΟΥΛΗΣ 4, 105 62 ΑΘΗΝΑ • Τ: 210 3225152 • www.ikarosbooks.gr

Colson Whitehead

ΜΠΕΡΔΕΜΑ ΣΤΟ ΧΑΡΛΕΜ

Μετάφραση
Μυρσίνη Γκανά

ΙΚΑΡΟΣ

Για την Μπέκετ

Μέρος Πρώτο

Το φορτηγό 1959	11
-------------------------	----

Μέρος Δεύτερο

Ντορβέι 1961	157
----------------------	-----

Μέρος Τρίτο

Χαλάρωσε, μωρό μου 1964	295
---------------------------------	-----

ΤΟ ΦΟΡΤΗΓΟ

1959

«Ανάμεσα στους σάπιους
ο Κάρνεϊ ήταν απλώς ελαφρώς
χαλασμένος...»

ΕΝΑ

Ο ξάδελφός του ο Φρέντι τον έβαλε στη ληστεία μια ζεστή νύχτα στις αρχές Ιουνίου. Ήταν μία από εκείνες τις μέρες που ο Ρέι Κάρνεϊ έτρεχε παντού, στα προάστια, στο κέντρο, πέρα δώθε στην πόλη. Κρατώντας τη μηχανή αναμμένη. Πρώτα πήγε στη Radio Row για να ξεφορτώσει τις τρεις τελευταίες κονσόλες, δύο RCA και μία Magnavox, και να παραλάβει την τηλεόραση που είχε αφήσει. Τα ραδιόφωνα τα είχε εγκαταλείψει, εδώ και έναν χρόνο δεν είχε πουλήσει ούτε ένα, όσο και να κατέβαζε την τιμή και να παρακαλούσε. Τώρα έπιαναν χώρο στο υπόγειο, τον οποίο χρειαζόταν για τις πολυθρόνες που θα έρχονταν από την εταιρεία Argent την επόμενη βδομάδα και όσα έπιπλα θα έπαιρνε από το διαμέρισμα της νεκρής κυρίας εκείνο το απόγευμα. Τα ραδιόφωνα ήταν ό,τι καλύτερο πριν από τρία χρόνια· τώρα παχιές κουβέρτες έκρυβαν τα στιλπνά μαο-νένια σώματά τους, δεμένα με δερμάτινους ιμάντες στην καρότσα του φορτηγού. Το φορτηγό χοροπηδούσε στο τρισάθλιο οδόστρωμα της Λεωφόρου του Γουέστ Σάιντ.

Μόλις εκείνο το πρωί υπήρχε ένα ακόμη άρθρο στην εφημερίδα *Tribune* σχετικά με τα σχέδια της πόλης για την κατεδάφιση της υπερυψωμένης λεωφόρου. Στενός και πλακοστρωμένος με αδιαφορία, ο δρόμος ήταν προχειροδουλειά από την αρ-

χή. Τις καλές μέρες τα αυτοκίνητα ήταν στριμωγμένα κώλο με μούρη, τα πάντα ένας δυσάρεστος καβγάς από κόρνες και βρισιές, και τις βροχερές μέρες οι λακκούβες ήταν επικίνδυνες λίμνες, μια ζοφερή λασπουριά. Την προηγούμενη βδομάδα ένας πελάτης μπήκε στο κατάστημα με το κεφάλι του μπανταρισμένο σαν μούμιας – τον είχε χτυπήσει ένα κομμάτι που έπεσε από το κιγκλίδωμα την ώρα που περπατούσε κάτω από την κωλογέφυρα. Είπε ότι θα έκανε μήνυση. Ο Κάρνεϊ είπε «Έχεις κάθε δικαίωμα». Κάπου στην 23η Οδό οι ρόδες του φορτηγού χτύπησαν μια τρύπα και φοβήθηκε ότι ένα από τα RCA θα πεταγόταν από την καρότσα στον ποταμό Χάντσον. Ένωσε ανακούφιση όταν κατάφερε να στρίψει στην οδό Ντουάν χωρίς να γίνει ατύχημα.

Ο άνθρωπος του Κάρνεϊ στη Radio Row ήταν κάπου στα μισά του Κόρτλαντ, κοντά στην Γκρίνουιτς, εκεί που βρισκόταν όλη η δράση. Βρήκε μια θέση έξω από το Amazing Radio του Σάμιουελ –ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΟΛΕΣ ΟΙ ΜΑΡΚΕΣ– και πήγε να τσεκάρει αν ήταν μέσα ο Αρόνοβιτς. Δύο φορές την τελευταία χρονιά είχε κάνει όλον αυτό τον δρόμο και είχε βρει το μαγαζί κλειστό μέρα μεσημέρι.

Πριν από μερικά χρόνια, όταν περνούσε μπροστά από τις φορτωμένες βιτρίνες, ήταν σαν να στριφογύριζε κάποιος το κουμπί ενός ραδιοφώνου – το ένα μαγαζί έπαιζε τζαζ, που ακουγόταν από ηχεία στον δρόμο, το διπλανό γερμανικές συμφωνίες, μετά ράγκταϊμ και ούτω καθεξής. S & S Electronics, Landy's Top Notch, Steinway the Radio King. Τώρα είχε περισσότερες πιθανότητες να ακούσει ροκ εν ρολ, σε μια απελπισμένη απόπειρα να προσελκύσουν έφηβους, και να δει τις βιτρίνες γεμάτες τηλεοράσεις, τα τελευταία θαύματα από την DuMont και τη Motorola, και τις υπόλοιπες. Κονσόλες από ξανθό ξύλο,

τα νέα κομψά φορητά μοντέλα, και τους συνδυασμούς τρία σε ένα, με οθόνη, ραδιόφωνο και πικάπ στην ίδια κονσόλα, έξυπνο. Αυτό που δεν είχε αλλάξει ήταν η ελικοειδής διαδρομή του Κάρνεϊ στο πεζοδρόμιο, γύρω από τους τεράστιους κάδους και τους κουβάδες με ηλεκτρονικές λυχνίες, μετασχηματιστές ήχου και συμπακνωτές, που προσέλκυαν χομπίστες από κάθε πλευρά των τριών Πολιτειών. Ότι εξάρτημα χρειάζονται, όλες οι μάρκες, όλα τα μοντέλα, τιμές λογικές.

Υπήρχε μία τρύπα στον αέρα εκεί όπου κάποτε περνούσε το υπερυψωμένο τρένο της 9ης Οδού. Εκείνο το εξαφανισμένο πράγμα. Το είχαν πάρει μια δυο φορές με τον πατέρα του για να έρθουν εδώ, σε κάποια από τις μυστηριώδεις δουλειές του, όταν ήταν μικρός. Στον Κάρνεϊ ακόμα φαινόταν ότι άκουγε το τρένο κάποιες φορές να βρυχιέται πίσω από τη μουσική και τις φωνές του δρόμου.

Ο Αρόνοβιτς ήταν σκυμμένος πάνω από έναν γυάλινο πάγκο, με έναν φακό κολλημένο στο ένα μάτι, σκαλίζοντας ένα από τα μαραφέτια του. «Κύριε Κάρνεϊ». Έβηξε.

Δεν υπήρχαν και πολλοί λευκοί που τον έλεγαν κύριο. Στο κέντρο της πόλης τουλάχιστον. Την πρώτη φορά που ο Κάρνεϊ ήρθε για δουλειές στη Row, οι λευκοί υπάλληλοι έκαναν ότι δεν τον έβλεπαν, εξυπηρετώντας τους χομπίστες που έμπαιναν μέσα ύστερα απ' αυτόν. Ξερόβηχε, χειρονομούσε, από το ένα μαγαζί στο άλλο, συσσωρεύοντας τους συνηθισμένους εξευτελισμούς, μέχρι που ανέβηκε τα μαύρα σιδερένια σκαλιά του καταστήματος Αρόνοβιτς & Υιοί και ο ιδιοκτήτης ρώτησε «Μπορώ να σας εξυπηρετήσω, κύριε;». Μπορώ να σας εξυπηρετήσω, όπως λέμε Μπορώ να σας εξυπηρετήσω; και όχι Τι θες εδώ; Ο Ρέι Κάρνεϊ, στην ηλικία του, αναγνώριζε τις διαφορετικές εκδοχές.

Εκείνη την πρώτη μέρα ο Κάρνεϊ του είπε ότι είχε ένα ραδιόφωνο που χρειαζόταν επισκευή· είχε μόλις ξεκινήσει δεύτερη δουλειά πουλώνοντας ελαφρώς μεταχειρισμένες συσκευές. Ο Αρόνοβιτς τον έκοψε απότομα όταν προσπάθησε να του εξηγήσει το πρόβλημα και έπιασε δουλειά ξεβιδώνοντας το καπάκι. Ο Κάρνεϊ δεν ξόδευε το σάλιο του στις επόμενες επισκέψεις, ακουμπούσε απλώς τα ραδιόφωνα μπροστά στον μαέστρο και τον άφηνε να κάνει τα δικά του. Το τελετουργικό είχε ως εξής: μπουχτισμένοι αναστεναγμοί και μουγκρητά, καθώς επιθεωρούσε το πρόβλημα, με ασημένια εργαλεία να χτυπούν και να αστράφτουν εδώ κι εκεί. Το διαγνωσόμετρό του έλεγχε τις ασφάλειες, τις αντιστάσεις· ρύθμιζε την ηλεκτρική τάση, ψαχούλευε μέσα σε θήκες χωρίς ετικέτες στα ατσάλινα συρτάρια αρχειοθέτησης, που βρίσκονταν στους τοίχους του σκοτεινού μαγαζιού. Αν το πρόβλημα ήταν μεγάλο, ο Αρόνοβιτς στριφογύριζε στην καρέκλα του και έσπευδε στο εργαστήριο στο πίσω μέρος του μαγαζιού με ακόμη περισσότερα μουγκρητά. Θύμιζε στον Κάρνεϊ σκίουρο στο πάρκο, που τρέχει πέρα δώθε κυνηγώντας χαμένα βελανίδια. Ίσως οι άλλοι σκίουροι στο Radio Row να κατανοούσαν αυτή τη συμπεριφορά, αλλά γι' αυτόν εδώ τον απλό πολίτη έμοιαζε με την τρέλα κάποιου ζώου.

Συχνά ο Κάρνεϊ πήγαινε παρακάτω στον δρόμο για ένα σάβουτιτς με τυρί και ζαμπόν, ώστε να αφήσει τον άνθρωπο να δουλέψει με την ησυχία του.

Ο Αρόνοβιτς πάντα κατάφερνε να κάνει την επισκευή, να βρει το ανταλλακτικό. Η νέα τεχνολογία ωστόσο εκνεύριζε τον ηλικιωμένο και συνήθως ζητούσε από τον Κάρνεϊ να επιστρέψει την επόμενη μέρα για τις τηλεοράσεις ή και την επόμενη βδομάδα, όταν θα έφτανε η λυχνία ή η βαλβίδα. Δεν δεχόταν

να ντροπιαστεί βγαίνοντας στον δρόμο για να πάει σε κάποιον ανταγωνιστή. Έτσι κατέληξε εκεί ο Κάρνεϊ εκείνο το πρωί. Είχε αφήσει μία Philco είκοσι ενός ιντσών την προηγούμενη βδομάδα. Αν ήταν τυχερός, ο γέρος θα έπαιρνε τα ραδιόφωνα.

Ο Κάρνεϊ κουβάλησε ένα από τα μεγάλα RCA μέσα στο μαγαζί και επέστρεψε στο φορτηγό για το άλλο. «Θα έβαζα το παιδί να σε βοηθήσει», είπε ο Αρόνοβιτς, «αλλά έπρεπε να του μειώσω το ωράριο».

Το παιδί, ο Τζέικομπ, ένας σκυθρωπός, βλοιοκομμένος έφηβος από μια φτωχογειτονιά της οδού Λάντλοου, είχε πάνω από χρόνο να δουλέψει στο μαγαζί, απ' όσο ήξερε ο Κάρνεϊ. Το «& Υιοί» της ταμπέλας είχε υπάρξει πάντα μια προσδοκία –η γυναικά του Αρόνοβιτς είχε γυρίσει στο Τζέρσεϊ και έμενε με την αδελφή της εδώ και πολύ καιρό–, αλλά οι κομπασμοί και η ψευτοπαλικάριά ήταν χαρακτηριστικά της Radio Row. Οι Καλύτεροι στην Πόλη, ο Οίκος των Ευκαιριών, Πουθενά Άλλού Καλύτερα. Πριν από δεκαετίες η εκρηκτική άνοδος των ηλεκτρονικών μετέτρεψε τη γειτονιά σε πεδίο φιλοδοξίας μεταναστών. Φτιάξε ένα παράπηγμα, πούλα το παραμύθι σου και θα βγεις από τον χυλό των υπολοίπων. Αν τα πράγματα πάνε καλά, ανοίγεις δεύτερο κατάστημα, επεκτείνεσαι στο διπλανό μαγαζί που έκλεισε. Κληροδοτείς την επιχείρηση στους γιους σου και συνταξιοδοτείσαι σε ένα από τα προάστια του Λονγκ Άιλαντ. Αν τα πράγματα πάνε καλά.

Ο Κάρνεϊ πίστευε ότι ο Αρόνοβιτς θα έπρεπε να βγάλει τους Υιούς από την ταμπέλα και να επιλέξει κάτι πιο μοδάτο: Atomic TV & Radio, Jet Age Electronics. Αλλά αυτό θα σήμαινε μια αντιστροφή στη σχέση τους, μια που ο Αρόνοβιτς ήταν αυτός που έδινε συμβουλές εδώ, επιχειρηματίας προς επιχειρημα-

τία, και σε γενικές γραμμές του είδους «Γιατρέ, θεράπευσε τον εαυτό σου». Ο Κάρνεϊ δεν χρειαζόταν τις συμβουλές του γέρου για τα λογιστικά βιβλία και την τοποθέτηση προϊόντων. Το δίπλωμά του στη διοίκηση επιχειρήσεων από το Κολέγιο Κουίνς κρεμόταν στο γραφείο του, δίπλα σε μια υπογεγραμμένη φωτογραφία της Λίνα Χορν.

Ο Κάρνεϊ κουβάλησε μέσα τα τρία ραδιόφωνα. Η κίνηση στο πεζοδρόμιο του Row δεν ήταν αυτή που ήταν κάποτε.

«Όχι, δεν είναι χαλασμένα», είπε ο Κάρνεϊ, καθώς ο Αρόνοβιτς ξετύλιξε τον κύλινδρο με τα εργαλεία του. Ήταν φτιαγμένος από πράσινη τσόχα, με θήκες. «Σκέφτηκα ότι μπορεί να τα θέλεις».

«Δεν έχουν κανένα πρόβλημα;» Δες και κάτι που λειτουργούσε σωστά ήταν μια εξωγήινη σκέψη.

«Μια που ερχόμουν για την τηλεόραση, είπα να δω αν σ' ενδιαφέρουν». Από τη μια γιατί να θέλει ραδιόφωνο ένας άνθρωπος των ραδιοφώνων, από την άλλη όμως κάθε επιχειρηματίας είχε και μία μπίζνα ακόμη. Ήξερε ότι αυτό ίσχυε για τον Αρόνοβιτς. «Να τα διαλύσεις για ανταλλακτικά ίσως;»

Οι ώμοι του Αρόνοβιτς βούλιαξαν. «Ανταλλακτικά. Μπορεί να μην έχω πελάτες, κύριε Κάρνεϊ, αλλά σίγουρα έχω ανταλλακτικά».

«Έχεις εμένα, Αρόνοβιτς».

«Έχω εσάς, κύριε Κάρνεϊ. Και είστε πολύ αξιόπιστος». Ρώτησε τι κάνουν η γυναίκα και η κόρη του Κάρνεϊ. Περιμένουν μωρό; Μάτζελτοφ.* Πέρασε τον αντίχειρά του κάτω από τις τιράντες του και έμεινε σκεφτικός. Σκόνη στριφογυρνούσε στο

* Εβραϊκή ευχή, κυριολεκτικά σημαίνει «καλή τύχη», χρησιμοποιείται για να εκφράσει συγχαρητήρια. (Σ.τ.Μ.)

φως. «Ξέρω έναν τύπο στο Κάμντεν», είπε ο Αρόνοβιτς, «έχει ειδικότητα. Του αρέσουν τα RCA. Ίσως να ενδιαφέρεται. Ίσως και όχι. Άφησέ τα εδώ, την επόμενη φορά που θα έρθεις, θα σου πω πώς πήγε». Υπήρχε και το θέμα του Magnavox, κονσόλα από καρυδιά, ηχείο δεκαοχτώ ιντσών, μετατροπέας συχνότητας Collaro. Και ό,τι πιο σύγχρονο πριν από τρία χρόνια. «Άφησέ το κι αυτό και βλέπουμε».

Το πρόσωπο του γέρου ήταν πάντα πλαδαρό, ολόκληρο ένα προγούλι με λοβούς και βλέφαρα που κρέμονταν, και η στάση του ήταν φρικτά καμπουριαστή. Δες και όταν έσκυβε πάνω από τα μηχανήματα όλες εκείνες τις ώρες, αυτά τον ρουφούσαν μέσα τους. Η καθοδική τάση είχε επιταχυνθεί τώρα τελευταία, η υποταγή του στα δεδομένα της ζωής. Τα εμπορεύματα είχαν αλλάξει, η πελατεία είχε μεταμορφωθεί σε νέα πλάσματα και η φιλοδοξία αποδεικνυόταν πως δεν ήταν αυτό που φαντάζονταν οι περισσότεροι. Είχε ωστόσο κάποια πράγματα που τον κρατούσαν απασχολημένο αυτή την περίοδο παρακμής.

«Έχω την τηλεόρασή σου», είπε. Έβηξε σε ένα ξεθωριασμένο κίτρινο μαντίλι. Ο Κάρνεϊ τον ακολούθησε στο πίσω μέρος του μαγαζιού.

Το όνομα του μαγαζιού –αυστηρά γράμματα με χρυσή μπογιά στη βιτρίνα του καταστήματος– υποσχόταν ένα πράγμα, ο παραμελημένος χώρος υποδοχής κάτι άλλο και σε αυτό το δωμάτιο ένιωθε κανείς κάτι τρίτο, κάτι εντελώς πνευματικό. Η ατμόσφαιρα ήταν διαφορετική, ζοφερή και ωστόσο κατανυκτική, με τη φασαρία της Radio Row να κοπάζει. Αποσυναρμολογημένοι δέκτες, λυχνίες τηλεοράσεων σε διάφορα μεγέθη, τα σωθικά μηχανημάτων κείτονταν σε φορτωμένα μεταλλικά ράφια. Στο κέντρο του δωματίου το τραπέζι εργασίας ήταν φωτισμένο εκεί

όπου ένα κενό σημείο στο σημαδεμένο ξύλο περίμενε τον επόμενο ασθενή, με εργαλεία και τετράγωνα όργανα μέτρησης τακτικά τοποθετημένα γύρω του. Πριν από πενήντα χρόνια τα περισσότερα από τα αντικείμενα μέσα στο δωμάτιο δεν υπήρχαν, δεν ήταν παρά μια μισοσχηματισμένη ιδέα κάπου στην άκρη της φαντασίας κάποιου εφευρέτη – και ξαφνικά υπήρχαν δωμάτια σαν αυτό, όπου οι άνθρωποι συντηρούσαν τα μυστικά τους.

Μέχρι που ερχόταν το επόμενο πράγμα.

Υπήρχε ένα πτυσσόμενο ράντζο εκεί που κάποτε βρισκόταν το γραφείο του βοηθού, με μια καρό μάλλινη κουβέρτα κουλουριασμένη σαν φίδι πάνω πάνω. Κοιμόταν εκεί; Καθώς ο άνθρωπος των ραδιοφώνων τον οδηγούσε εκεί, ο Κάρνεϊ είδε ότι είχε χάσει κι άλλο βάρος. Σκέφτηκε να τον ρωτήσει για την υγεία του, αλλά δεν το έκανε.

Ο Αρόνοβιτς είχε έναν πάγκο με σκονισμένα τρανζίστορ δίπλα στην πόρτα του μαγαζιού, αλλά στο πίσω μέρος τα αντικείμενα εναλλάσσονταν με πιο σταθερό ρυθμό. Η Philco 4242 του Κάρνεϊ βρισκόταν στο πάτωμα. Ο Φρέντι την είχε βάλει στο μαγαζί του Κάρνεϊ πάνω σε ένα καροτσάκι που έτριζε, ορκίστηκε πως ήταν «σε άψογη κατάσταση». Κάποιες μέρες ο Κάρνεϊ ένωθε την ανάγκη να στριμώξει τον ξάδελφό του για ένα ψέμα μέχρι να σπάσει και κάποιες μέρες ήταν τέτοια η αγάπη του, που και το παραμικρό σκίρτημα δυσπιστίας τον έκανε να ντρέπεται. Όταν έβαλε την τηλεόραση στην πρίζα και την άναψε, η ανταμοιβή του ήταν μια λευκή κουκκίδα στη μέση της οθόνης και ένα νευρικό βουητό. Δεν ρώτησε τον Φρέντι πού τη βρήκε. Ποτέ δεν ρωτούσε. Οι τηλεοράσεις έφευγαν γρήγορα από το τμήμα με τα ελαφρώς μεταχειρισμένα όταν ο Κάρνεϊ τις τιμολογούσε σωστά.

«Ακόμα στο κουτί», είπε ο Κάρνεϊ.

«Τι; Α, αυτές».

Δίπλα στην πόρτα της τουαλέτας υπήρχε μια στοίβα με τέσσερις τηλεοράσεις Silvertone, με κονσόλες από ξανθό ξύλο, που έπιαναν όλα τα κανάλια. Τις έφτιαχναν τα Sears, και οι πελάτες του Κάρνεϊ λάτρευαν τα Sears από την παιδική τους ηλικία, όταν οι γονείς τους παράγγελλαν από καταλόγους, επειδή οι λευκοί στις πόλεις τους στον Νότο δεν τους πουλούσαν εμπορεύματα στα καταστήματα ή ανέβαζαν τις τιμές.

«Τις έφερε κάποιος χθες», είπε ο Αρόνοβιτς. «Μου είπε ότι έπεσαν από ένα φορτηγό».

«Μια χαρά φαίνονται τα κουτιά».

«Πτώση από πολύ μικρό ύψος λοιπόν».

Εκατόν ογδόντα εννέα δολάρια στη λιανική, ας πούμε άλλα είκοσι με τον φόρο του Χάρλεμ από ένα λευκό μαγαζί· η υπερχρέωση δεν περιοριζόταν στα νότια της γραμμής Μείσον-Ντίξον. Ο Κάρνεϊ είπε: «Θα μπορούσα μάλλον να πουλήσω μία σε κάποιον πελάτη στην αγορά». Εκατόν πενήντα με δόσεις, και οι τηλεοράσεις θα έβγαζαν πόδια και θα έβγαιναν μόνες τους από την πόρτα τραγουδώντας τον εθνικό ύμνο.

«Μπορώ να σου δώσω δύο. Σου χαρίζω και τα εργατικά για τη Philco. Είχε απλώς μετακινηθεί κάτι από τη θέση του».

Έκαναν μια συμφωνία για τις τηλεοράσεις. Όπως έβγαине έξω, ο Αρόνοβιτς είπε: «Μπορείς να με βοηθήσεις να φέρω τα ραδιόφωνα στο πίσω μέρος; Θέλω να φαίνεται σουλουπωμένο το μπροστά».

Φεύγοντας ο Κάρνεϊ πήρε την 9η Λεωφόρο, δεν εμπιστευόταν να πάρει τη Λεωφόρο του Γουέστ Σάιντ με τις καινούριες τηλεοράσεις του. Τρία ραδιόφωνα μείον, τρεις τηλεοράσεις συν

– δεν άρχιζε κι άσχημα η μέρα. Έβαλε τον Ράστι να ξεφορτώσει τις τηλεοράσεις στο μαγαζί και πήγε με το φορτηγό στο σπίτι της νεκρής κυρίας, στην 141η Οδό. Για μεσημεριανό έφαγε δύο χοτντόγκ κι έναν καφέ στο Chock Full ο’Nuts.

Το ασανσέρ στην Μπρόντγουεϊ 3461 ήταν χαλασμένο. Η πινακίδα είχε τοποθετηθεί πριν από καιρό. Ο Κάρνεϊ μετρούσε τα σκαλιά ανεβαίνοντας στον τέταρτο όροφο. Αν αγόραζε κάτι και χρειαζόταν να το κουβαλήσει έξω στο φορτηγό, ήθελε να ξέρει πόσα σκαλιά να βλαστημήσει κατεβαίνοντας. Στον δεύτερο όροφο κάποιος έβραζε πόδια γουρουνιού και στον τρίτο, κρίνοντας από τη μυρωδιά, κάποιος έβραζε παλιές κάλτσες. Όλα αυτά του δημιουργούσαν την αίσθηση ότι είχε έρθει τζάμπα.

Η κόρη, η Ρούμπι Μπράουν, του άνοιξε την πόρτα. Η πολυκατοικία είχε βουλιάξει λίγο και καθώς η πόρτα του διαμερίσματος 4C άνοιξε, βρήκε στο πάτωμα.

«Ρέιμοντ», του είπε εκείνη.

Δεν μπορούσε να την αναγνωρίσει από κάπου.

«Πηγαίναμε μαζί στο Κάρβερ, ήμουν μερικές τάξεις μικρότερή σου».

Εκείνος κούνησε το κεφάλι σαν να θυμόταν. «Τα συλλυπητήριά μου».

Τον ευχαρίστησε και χαμήλωσε για μια στιγμή το βλέμμα. «Ήρθα να τακτοποιήσω τα πράγματα και ο Τίμι Τζέιμς μου είπε να σου τηλεφωνήσω».

Ο Κάρνεϊ δεν ήξερε ούτε αυτός ποιος ήταν. Όταν είχε πρωτοπάρει το φορτηγό και άρχισε να το νοικιάζει και μετά να αγο-

ράζει έπιπλα, ήξερε τους πάντες. Τώρα πια ήταν στη δουλειά τόσο καιρό, που η φήμη του είχε ξεπεράσει τον παλιό του κύκλο.

Η Ρούμπι άναψε το φως του χολ. Πέρασαν από την κουζίνα-διάδρομο και τις δύο κρεβατοκάμαρες στο πλάι του χολ. Οι τοίχοι είχαν σημάδια, με τρύπες στον γύψο σε μερικά σημεία – οι Μπράουν είχαν ζήσει εδώ πολύ καιρό. Τζάμπα είχε έρθει. Σε γενικές γραμμές όταν του τηλεφωνούσαν για έπιπλα, οι άνθρωποι είχαν παράξενες ιδέες σχετικά με το τι έψαχνε. Δες και θα έπαιρνε οποιαδήποτε παλιατζούρα, τον βουλιαγμένο καναπέ με τις σούστες να πετάγονται, την πολυθρόνα με τα σημάδια από ιδρώτα στα μπράτσα. Δεν ήταν ο παλιατζής. Τα καλά ευρήματα άξιζαν τον κόπο, αλλά τις περισσότερες φορές έχανε τον χρόνο του. Αν ο Ράστι είχε έστω και ελάχιστο γούστο, ο Κάρνεϊ θα μπορούσε να στέλνει τον βοηθό του σε αυτές τις αποστολές, αλλά δεν είχε ούτε μυαλό ούτε γούστο. Θα επέστρεφε με κάτι που θα έμοιαζε σαν φωλιά από αλογότριχα όπου είχαν ζήσει ρακούν.

Ο Κάρνεϊ έκανε λάθος αυτή τη φορά. Το φωτεινό καθιστικό έβλεπε στην Μπρόντγουεϊ και ο ήχος ενός ασθενοφόρου τρύπωνε από το παράθυρο. Η τραπεζαρία στη γωνία ήταν από τη δεκαετία του '30, χτυπημένη και ξεθωριασμένη, και το ξεθωριασμένο οβάλ χαλί έδειχνε τις διαδρομές που είχαν γίνει πάνω του, αλλά ο καναπές και η πολυθρόνα ήταν σαν να είχαν βγει από το εργοστάσιο. Heywood-Wakefield, με αυτό το σαμπανιζέ φινίρισμα που όλοι ήθελαν τώρα. Και καλυμμένα με διαφανή πλαστικά καλύμματα.

«Ζω στην Ουάσινγκτον τώρα», είπε η Ρούμπι. «Δουλεύω σ' ένα νοσοκομείο. Αλλά έλεγα στη μητέρα μου να ξεφορτωθεί τον καναπέ εδώ και χρόνια, ήταν τόσο παλιός. Της αγόρασα αυτά πριν από δύο μήνες».

«Στην Ουάσινγκτον;» είπε εκείνος. Άνοιξε το φερμουάρ του πλαστικού καλύμματος.

«Μ' αρέσει εκεί. Έχει λιγότερο απ' όλα αυτά, ξέρεις;» Έκανε μια χειρονομία προς το χάος της Μπρόντγουεϊ από κάτω.

«Βέβαια». Πέρασε το χέρι του πάνω από την πράσινη βελούδινη ταπετσαρία: άψογη. «Από τον κύριο Χάρολντ τον πήρατε;» Δεν είχε αγοράσει τον καναπέ από τον Κάρνεϊ, και ο Μπλουμστάιν δεν είχε αυτά τα έπιπλα, άρα πρέπει να τον είχε πάρει στου Χάρολντ.

«Ναι».

«Τα φροντίσατε», είπε ο Κάρνεϊ.

Αφού τελείωσε τη δουλειά, ο Ρέιμοντ κοίταξε ξανά τη Ρούμπι. Φορούσε ένα γκριζο φόρεμα, στρογγυλή και αφράτη. Κουρασμένα μάτια. Είχε μια ιταλική κουπ με μπούκλες τώρα, και τότε εμφανίστηκε για μια στιγμή η εικόνα – η Ρούμπι Μπράουν ως έφηβη, με άκρα σαν καλαμάκια, δύο μακριές ινδιάνικες πλεξούδες, μια γαλάζια μπλούζα με γιακά σε στιλ Πίτερ Παν. Έκανε παρέα με μια κλίκα μελετηρών μαθητριών τότε. Αυστηροί γονείς, αυτός ο τύπος.

«Σωστά, Γυμνάσιο Κάρβερ», της είπε. Αναρωτήθηκε αν είχαν ήδη θάψει τη Χέιζελ Μπράουν, πώς ήταν να πηγαίνεις στην κηδεία της μητέρας ή του πατέρα σου, τι έκφραση έπαιρνε το πρόσωπό σου τέτοιες στιγμές. Τι αναμνήσεις αναδύονταν, εκείνο το μικρό πράγμα ή εκείνο το μεγάλο, τι έκανες με τα χέρια σου. Και οι δύο γονείς του είχαν φύγει χωρίς να έχει αυτή την εμπειρία, οπότε αναρωτιόταν. «Θερμά συλλυπητήρια», είπε και πάλι.

«Είχε πρόβλημα με την καρδιά της, της το είπε ο γιατρός πέρυσι».

Εκείνος ήταν τελειόφοιτος κι εκείνη στη δευτέρα. Πριν από

έντεκα χρόνια, το 1948, όταν εκείνος προσπαθούσε να τα βγάλει πέρα. Να βρει έναν τρόπο να είναι κάπως ευπαρουσίαστος. Κανέναν άλλον δεν νοιαζόταν να βοηθήσει, κι έτσι έπρεπε να το κάνει μόνος του. Να μάθει να μαγειρεύει ένα γεύμα, να πληρώνει τους λογαριασμούς όταν έφταναν οι ειδοποιήσεις καθυστέρησης, να παραμυθιάζει τον σπιτονοικοκύρη όταν ερχόταν για το νοίκι.

Υπήρχε μια συμμορία νεότερων παιδιών που του κόλλαγαν συνέχεια, συμμαθητές της Ρούμπι. Τα σκληρά αγόρια της ηλικίας του τον άφηναν ήσυχο, τον ήξεραν όλοι από πριν και τον άφηναν στην ησυχία του επειδή έπαιζαν κάποτε μαζί, αλλά ο Όλιβερ Χάντι και η παρέα του ήταν απ' αυτή τη ράτσα του δρόμου, χαμίνια. Ο Όλιβερ Χάντι, με τα δύο μπροστινά δόντια σπασμένα ποιος ξέρει από πότε, δεν τον άφηνε ποτέ να περάσει χωρίς να ξεκινήσει μια ιστορία.

Ο Όλιβερ και η παρέα του κορόιδευαν τους λεκέδες στα ρούχα του, τα οποία δεν του έκαναν καλά, κι έτσι τον κορόιδευαν επιπλέον και γι' αυτό, έλεγαν ότι μύριζε σαν σκουπιδιάρικο. Ποιος ήταν τότε; Κοκαλιάρης και ντροπαλός, ό,τι έλεγε έβγαине με ένα τραύλισμα. Πήρε δεκαπέντε πόντους στην τρίτη γυμνασίου, λες και το σώμα του ήξερε ότι έπρεπε να ανταποκριθεί, γιατί είχε να αναλάβει ευθύνες ενηλίκου. Ο Κάρνεϊ στο παλιό διαμέρισμα στην 127η, χωρίς μητέρα, ο πατέρας να τριγυρνάει ή να κοιμάται μετά το μεθύσι του. Έφευγε για το σχολείο το πρωί, έκλεινε την πόρτα σ' εκείνα τα άδεια δωμάτια και ατσαλωνόταν για ό,τι τον περίμενε παραπέρα. Το θέμα ήταν όμως όταν ο Όλιβερ τον κορόιδευε –έξω από το μαγαζί με τα ζαχαρωτά, στην πίσω σκάλα του σχολείου–, είχε ήδη μάθει μόνος του πώς να πλένει καλά έναν λεκέ, να ράβει το στρίφωμα του παντελο-

νιού του, να κάνει ένα καλό ντους πριν απ' το σχολείο. Τον κοροΐδευε γι' αυτό που ήταν προτού καταφέρει να συγκροτηθεί.

Αυτό που έβαλε τέρμα σε όλα αυτά ήταν ότι κοπάνησε τον Όλιβερ στα μούτρα με έναν σιδερένιο σωλήνα. Σε σχήμα υ, λες και είχε βγει κάτω από νεροχύτη. Ο σωλήνας είχε εμφανιστεί θαρρείς στα χέρια του Κάρνεϊ, πεταμένος έξω από το άδειο οικόπεδο στη γωνία της Άμστερνταμ με την 135η, όπου τον περικύκλωσαν. Η φωνή του πατέρα του: έτσι αντιμετωπίζεις έναν αράπη που σου την πέφτει. Ένωθε άσχημα βλέποντας τον Όλιβερ στο σχολείο, πρησμένο, να κρύβεται. Αργότερα έμαθε ότι ο μπαμπάς του είχε ξαφρίσει τον μπαμπά του Όλιβερ σε κάποια απάτη, κλεμμένα λάστιχα, και ίσως αυτό να εξηγούσε την όλη κατάσταση.

Ήταν η τελευταία φορά που σήκωσε χέρι. Όπως το έβλεπε εκείνος, η ζωή σου μάθαινε ότι δεν ήταν απαραίτητο να ζεις με τον τρόπο που σου είχαν μάθει να ζεις. Ερχόσουν από κάπου, αλλά το πιο σημαντικό ήταν το πού αποφάσιζες να πας.

Η Ρούμπι είχε αποφασίσει να πάει σε μια καινούρια πόλη, και ο Κάρνεϊ επέλεξε τη ζωή στο εμπόριο επίπλων. Μια οικογένεια. Αν αυτό έμοιαζε με το αντίθετο εκείνου που είχε γνωρίσει ως παιδί, του άρεσε.

Μίλησε με τη Ρούμπι για το παλιό σχολείο, τους καθηγητές που σιχαίνονταν. Συνέπιπταν. Είχε ένα ωραίο, στρογγυλό πρόσωπο, και όταν γελούσε, ο Κάρνεϊ κατάλαβε πως η Ουάσινγκτον ήταν καλή επιλογή. Οι λόγοι αφθονούσαν για να φύγεις από το Χάρλεμ, αν μπορούσες να το κάνεις.

«Ο πατέρας σου δούλευε στο συνεργείο στη γωνία», του είπε.

Το συνεργείο Θάύμα ήταν το μέρος όπου ο πατέρας του δούλευε κάποιες φορές όταν στέρευε η κύρια απασχόλησή του. Ωρο-

μίσθιο, σταθερό. Ο ιδιοκτήτης, ο Πατ Μπέικερ, ήταν συνεργός του πατέρα του προτού το γυρίσει στη νομιμότητα. Νόμιμος όπως λέμε λιγότερο παράνομος· δεν θα έλεγε κανείς ότι κάθε όχημα στο μαγαζί είχε τα χαρτιά που έπρεπε. Το συνεργείο είχε πέρα δώθε, όπως έλεγε ο Κάρνεϊ, σαν το μαγαζί του Αρόνοβιτς. Σαν το δικό του. Πράγματα έμπαιναν, έβγαιναν, σαν κύματα.

Ο Πατ χρωστούσε χάρη στον πατέρα του από τα παλιά και του έδινε δουλειά όταν τη χρειαζόταν. «Πράγματι», είπε ο Κάρνεϊ περιμένοντας τη συνέχεια. Συνήθως όταν κάποιος ανέφερε τον πατέρα του, αυτή ήταν η εισαγωγή για κάποια ταπεινωτική ιστορία. *Είδα δύο αστυνομικούς να τον μπαγλαρώνουν έξω απ' το Φίνιαν ή Χτυπούσε έναν κακομοίρη με το καπάκι ενός σκουπιδοτενεκέ.* Τότε έπρεπε να βρει τι έκφραση να πάρει.

Αλλά εκείνη δεν αφηγήθηκε καμία ταπεινωτική ιστορία. «Έκλεισε πριν από μερικά χρόνια», είπε η Ρούμπι.

Έκαναν μια συμφωνία για τον καναπέ και την ασορτί πολυθρόνα.

«Τι λες γι' αυτό το ραδιόφωνο;» ρώτησε η Ρούμπι. Βρισκόταν δίπλα σε μια μικρή βιβλιοθήκη. Η Χέιζελ Μπράουν είχε ένα μπουκέτο από ψεύτικα λουλούδια σε ένα κόκκινο βάζο πάνω του.

«Θα πρέπει να το αφήσω το ραδιόφωνο», είπε ο Κάρνεϊ. Πλήρωσε κάτι λίγα τον επιστάτη για να τον βοηθήσει να κουβαλήσει τον καναπέ στο φορτηγό, θα έστελνε τον Ράστι αύριο για την πολυθρόνα. Εξήντα τέσσερα σκαλοπάτια.

Τα Έπιπλα Κάρνεϊ ήταν κατάσταση επίπλων προτού το πάρει εκείνος, και κατάσταση επίπλων και πριν απ' αυτό. Παραμένο-

ντας εκεί για πέντε χρόνια, ο Κάρνεϊ είχε αντέξει περισσότερο από τον Λάρι Έρλι, έναν τύπο με απωθητική προσωπικότητα, που καθόλου δεν έκανε για πωλήσεις, και τον Γκέιμπ Νιούμαν, που το έσκασε μέσα στη νύχτα αφήνοντας πίσω του διάφορους έξαλλους πιστωτές, την οικογένειά του, δύο γκόμενες και ένα κυνηγόσκυλο. Κάποιος προληπτικός μπορεί να θεωρούσε τον χώρο γρουσουζικό για είδη σπιτιού. Το κατάστημα δεν ήταν και κανένα σπουδαίο θέαμα, αλλά μπορούσε να αποδειχθεί επικερδές για κάποιον. Ο Κάρνεϊ πήρε τα αποτυχημένα σχέδια και όνειρα των προηγούμενων ενοικιαστών σαν λίπασμα που βοήθησε τις δικές του φιλοδοξίες να ανθίσουν, με τον ίδιο τρόπο που μια πεσμένη βελανιδιά, όπως αποσυντίθεται, θρέφει το βελανίδι.

Το ενοίκιο ήταν λογικό για την 125η Οδό, το κατάστημα σε καλό σημείο.

Ο Ράστι είχε τους δύο μεγάλους ανεμιστήρες να δουλεύουν λόγω της ζέστης του Ιουνίου. Είχε την κουραστική συνήθεια να συγκρίνει τον καιρό στη Νέα Υόρκη με αυτόν της Τζόρτζια, της γενέτειράς του, που στις ιστορίες του ήταν ένας τόπος με τερατώδεις βροχοπτώσεις και αφόρητη ζέστη. «Αυτό δεν είναι τίποτα». Ο Ράστι διατηρούσε την αίσθηση του χρόνου που έχει κανείς σε μια μικρή πόλη, χωρίς καμία βιασύνη. Παρόλο που δεν ήταν από φυσικού του πωλητής, στα δύο χρόνια που ήταν στο μαγαζί είχε καλλιεργήσει ένα είδος χωριάτικης χάρης, που άρεσε σε μια υποομάδα πελατών του Κάρνεϊ. Τα φρεσκοϊσιωμένα μαλλιά του Ράστι, κόκκινα και πλούσια –χάρη στον Τσάρλι στη Λένοξ– του έδιναν μια νέα αυτοπεποίθηση, που συνέβαλλε στην αύξηση των προμηθειών του.

Με ισιωτική ή όχι, τίποτα δεν κουνιόταν στο μαγαζί εκείνη τη Δευτέρα. «Ούτε ψυχή», είπε ο Ράστι με θρηνητική φωνή,

καθώς κουβαλούσαν τον καναπέ της Χέιζελ Μπράουν στο τμήμα με τα ελαφρώς μεταχειρισμένα, πράγμα που ο Κάρνεϊ βρήκε αξιανάπητο. Ο Ράστι αντιδρούσε στα συνηθισμένα μοτίβα πωλήσεων σαν αγρότης που ξεετάζει τον ουρανό για ίχνη κεραυνών.

«Κάνει ζέστη», είπε ο Κάρνεϊ. «Ο κόσμος έχει περισσότερα πράγματα στο μυαλό του». Έβαλαν τον καναπέ σε πολύ καλή θέση. Το τμήμα των ελαφρώς μεταχειρισμένων καταλάμβανε είκοσι τοις εκατό του εκθεσιακού χώρου –ο Κάρνεϊ υπολόγιζε στο χιλιοστό– από δέκα τοις εκατό την προηγούμενη χρονιά. Η αύξηση των μεταχειρισμένων εμπορευμάτων είχε υπάρξει αργή, από τη στιγμή που ο Κάρνεϊ παρατήρησε την έλξη που ασκούσαν σε κυνηγούς ευκαιριών, σε περιπατητές που μόλις είχαν πληρωθεί, σε τύπους που έμπαιναν μέσα επειδή έτυχε να περνάνε από κει. Τα καινούρια εμπορεύματα ήταν πρώτης κατηγορίας, ήταν εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος της Argent και της Collins-Hathaway, αλλά τα πράγματα από δεύτερο χέρι διέθεταν μια γοητεία ανθεκτικότητας. Ήταν δύσκολο να προσπεράσει κανείς μια ευκαιρία όταν έπρεπε να επιλέξει ανάμεσα στο να περιμένει την παράδοση από την αποθήκη ή να φύγει την ίδια μέρα από το μαγαζί με μια μπερζέρα. Το προσεκτικό μάτι του Κάρνεϊ σήμαινε ότι οι πελάτες έφευγαν με όμορφα έπιπλα, και έδειχνε την ίδια φροντίδα για τα μεταχειρισμένα φωτιστικά, ηλεκτρονικά και χαλιά.

Στον Κάρνεϊ άρεσε να τριγυρίζει στον εκθεσιακό χώρο του προτού ανοίξει το μαγαζί το πρωί. Εκείνη τη μισή ώρα που το πρωινό φως εισέβαλλε από τα μεγάλα παράθυρα, πάνω από την τράπεζα στην άλλη πλευρά του δρόμου. Μετακινούσε έναν καναπέ, ώστε να μην ακουμπάει στον τοίχο, ίσιωνε μια πινακίδα ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ, τακτοποιούσε όμορφα τα διαφημιστικά φυλλά-

δια των κατασκευαστών. Τα μαύρα παπούτσια του χτυπούσαν στο ξύλο, σιωπούσαν στο αφράτο δάπεδο του τμήματος με τα χαλιά, αντηχούσαν και πάλι. Είχε μια θεωρία σχετικά με τους καθρέφτες και την ικανότητά τους να στρέφουν την προσοχή σε διαφορετικά σημεία του μαγαζιού· τη δοκίμαζε κατά την επιθεώρησή του. Μετά άνοιγε το κατάστημα για το Χάρλεμ. Ήταν όλο δικό του, το παράδοξο βασίλειό του, συναρμολογημένο από το μυαλό και τη δουλειά του. Το όνομά του απ' έξω, στην ταμπέλα, ώστε να το γνωρίζουν όλοι, παρόλο που οι καμένοι γλόμποι το έκαναν να μοιάζει τόσο μοναχικό τη νύχτα.

Αφού έλεγξε το υπόγειο για να βεβαιωθεί ότι ο Ράστι είχεβάλει τις τηλεοράσεις εκεί που του είχε πει, αποσύρθηκε στο γραφείο του. Στον Κάρνεϊ άρεσε να έχει μια εικόνα επαγγελματία, να φοράει σακάκι, αλλά έκανε υπερβολική ζέστη. Φορούσε ένα λευκό κοντομάνικο πουκάμισο, ρεγιόν γραβάτα, περασμένη μέσα από τα μεσαία κουμπιά. Την έβαλε εκεί όταν πακέταρε τα ραδιόφωνα, ώστε να μην τον εμποδίζει.

Κοίταξε τα νούμερα της ημέρας στο γραφείο του: μείον αυτά που είχε πληρώσει για τα ραδιόφωνα πριν από χρόνια, μείον τα χρήματα για τις τηλεοράσεις και τα έπιπλα της κυρίας Μπράουν. Τα διαθέσιμα μετρητά δεν δημιουργούσαν αισιοδοξία, ειδικά αν συνεχιζόταν η ζέστη και οι πελάτες δεν έρχονταν.

Έφτανε το απόγευμα. Τα νούμερα δεν έβγαιναν, ποτέ δεν έβγαιναν. Σήμερα ή οποιαδήποτε άλλη μέρα. Διπλοτσέκαρε πόσοι είχαν καθυστερήσει τις δόσεις τους. Πάρα πολλοί. Το σκεφτόταν εδώ και ένα διάστημα και αποφάσισε να το σταματήσει: τέρμα στις αγορές με δόσεις. Οι πελάτες του τις λάτρευαν βέβαια, αλλά δεν μπορούσε πια να αντέξει οικονομικά τις καθυστερήσεις. Το να στέλνει εισπράκτορες τον κατέβαλλε. Δες

και ήταν κάνας μαφιόζος, που έστελνε τους μπράβους του. Ο πατέρας του έκανε κάποτε αυτή τη δουλειά, κοπανούσε την πόρτα, όλοι στον διάδρομο κοίταζαν να δουν τι φασαρία ήταν αυτή. Η περιστασιακή εκτέλεση μιας απειλής... Ο Κάρνεϊ σταμάτησε τον εαυτό του. Είχε αρκετούς τζαμπατζήδες και δεν ήταν αρκετά σκληρός με τις παρατάσεις και τις δεύτερες ευκαιρίες. Δεν είχε αυτή τη στιγμή αρκετή δουλειά για να μπορεί να δίνει παρατάσεις. Η Ελίζαμπεθ θα τον καθησύχαζε και δεν θα τον άφηνε να νιώσει άσχημα γι' αυτό.

Και μετά είχε φτάσει σχεδόν η ώρα να κλείσουν. Στο μυαλό του βρισκόταν ήδη ένα τετράγωνο πριν από το σπίτι του, όταν άκουσε τον Ράστι να λέει: «Πάρα πολλοί το προτιμούν». Κοίταξε από το παράθυρο πάνω από το γραφείο του. Οι πρώτοι πελάτες της ημέρας ήταν ένα νεαρό ζευγάρι – έγκυος η γυναίκα, ο σύζυγος να κουνάει σοβαρά το κεφάλι ακούγοντας τη φλυαρία του Ράστι. Πελάτες, ακόμη κι αν ίσως δεν το ήξεραν οι ίδιοι. Η γυναίκα καθόταν στον καινούριο καναπέ Collins-Hathaway κάνοντας αέρα με το χέρι της. Το μωρό θα έφτανε από μέρα σε μέρα. Έμοιαζε λες και θα μπορούσε να γεννήσει εκεί πέρα, πάνω στα μαξιλάρια που απωθούσαν τους λεκέδες.

«Να σας φέρω ένα ποτήρι νερό;» ρώτησε ο Κάρνεϊ. «Ρέι Κάρνεϊ, είμαι ο ιδιοκτήτης».

«Ναι, σας παρακαλώ».

«Ράστι, θα φέρεις ένα ποτήρι νερό στη νεαρή κυρία;» Έβγαλε τη γραβάτα του από τα κουμπιά του πουκαμίσου.

Είχε μπροστά του τον κύριο και την κυρία Γουίλιαμς, νέους κατοίκους της Λεωφόρου Λένοξ.

«Αν αυτός ο καναπές στον οποίο κάθεστε σας φαίνεται οικείος, κυρία Γουίλιαμς, είναι επειδή τον έδειξαν τον προηγού-

μενο μήνα στην εκπομπή της Ντόνα Ριντ. Η σκηνή στο γραφείο του γιατρού; Τον έχει πραγματικά απογειώσει». Ο Κάρνεϊ απήγγειλε τα χαρακτηριστικά της σειράς Μέλοντι. Σχέδιο της διαστημικής εποχής, επιστημονικά δοκιμασμένος για άνεση. Ο Ράστι έδωσε στην κυρία Γουίλιαμς το ποτήρι με το νερό – είχε καθυστερήσει, ώστε να δώσει χρόνο στον Κάρνεϊ να ξεκινήσει την πώληση. Εκείνη ήπιε, έγειρε το κεφάλι στο πλάι και άκουγε σκεπτική, είτε την παρλάτα του Κάρνεϊ είτε το πλάσμα στη μήτρα της.

«Για να είμαι ειλικρινής», είπε ο σύζυγος, «κάνει τόση ζέστη, κύριε, η Τζέιν είχε ανάγκη να καθίσει κάπου για μια στιγμή».

«Οι καναπέδες είναι καλοί για να κάθεται κανείς – γι' αυτό είναι φτιαγμένοι. Με τι ασχολείστε, κύριε Γουίλιαμς, αν μου επιτρέπετε;»

Δίδασκε μαθηματικά στο μεγάλο δημοτικό σχολείο στη Μάντισον, για δεύτερη χρονιά εκεί. Ο Κάρνεϊ είπε ψέματα ότι δεν ήταν ποτέ καλός στα μαθηματικά, και ο κύριος Γουίλιαμς άρχισε να λέει πόσο σημαντικό είναι να καταφέρει κανείς να κάνει τα παιδιά να ενδιαφερθούν από νωρίς, ώστε να μη φοβούνται μετά. Τα είπε από στήθους, σαν να τα είχε μάθει από κάποιο νέο εγχειρίδιο διδασκαλίας. Όλοι είχαν την παρλάτα τους.

Η κυρία Γουίλιαμς περίμενε σε δύο βδομάδες το πρώτο τους παιδί. Ένα μωρό του Ιουνίου. Ο Κάρνεϊ προσπάθησε να θυμηθεί κάποια λαϊκή σοφία για τα μωρά του Ιουνίου, αλλά δεν του ερχόταν. «Εγώ και η γυναίκα μου περιμένουμε το δεύτερο τον Σεπτέμβριο», είπε. Πράγμα που ήταν αλήθεια. Έβγαλε τη φωτογραφία της Μεί από το πορτοφόλι του. «Εδώ με το φόρεμα των γενεθλίων της».

«Η αλήθεια είναι», είπε ο κύριος Γουίλιαμς, «πως θα περά-

σει κάποιο διάστημα μέχρι να μπορέσουμε να πάρουμε καινούριο καναπέ».

«Δεν υπάρχει πρόβλημα. Επιτρέψτε μου να σας δείξω τι έχουμε», είπε ο Κάρνεϊ. Θα ήταν αγένεια να μην προσποιηθούν ενδιαφέρον μετά το ποτήρι με το νερό.

Ήταν δύσκολο να κάνεις κανονική ξενάγηση στον εκθεσιακό χώρο με έναν από τους συμμετέχοντες ακινητοποιημένο σε ένα σημείο να λαχανιάζει. Ο σύζυγος έκανε πίσω όταν έφτανε πολύ κοντά στα εμπορεύματα, λες και η εγγύτητα θα του αποσπούσε χρήματα από τις τσέπες. Ο Κάρνεϊ θυμήθηκε εκείνη την εποχή που όλα ήταν πολύ ακριβά και πολύ απαραίτητα ταυτόχρονα, εκείνος και η Ελίζαμπεθ να βρίσκουν μόνοι τον δρόμο τους στον κόσμο ως νεόνυμφοι. Είχε το μαγαζί τότε, η μπογιά ακόμα φρέσκια στους τοίχους· κανείς δεν πίστευε ότι θα τα κατάφερνε, εκτός από εκείνη. Όταν τελικά τον στήριξε και του είπε ότι θα μπορούσε να τα καταφέρει, εκείνος απορούσε με αυτά τα άγνωστα πράγματα που του πρόσφερε. Καλοσύνη και πίστη, δεν ήξερε σε ποιο κουτάκι να τα βάλει.

«Η αρθρωτή διάταξη καθιστά κάθε χιλιοστό του χώρου σας αξιοποιήσιμο», είπε ο Κάρνεϊ. Πουλούσε τις αρετές του νέου καναπέ της Argent, τις οποίες πραγματικά πίστευε –το νέο φινίρισμα και τα κωνικά πόδια τον έκαναν να μοιάζει σαν να στεκόταν στον αέρα, κοιτάζτε–, καθώς οι σκέψεις του έτρεχαν αλλού. Αυτά τα παιδιά που πάλευαν. Οι ηθοποιοί το έκαναν αυτό κάθε βράδυ, σκεφτόταν, οι καλύτεροι τουλάχιστον, απαγγέλλουν τα λόγια τους, ενώ περνάει από το μυαλό τους ο χθεσινόβραδινός καβγάς ή θυμούνται ξαφνικά απλήρωτους λογαριασμούς λόγω ενός άντρα στην πέμπτη σειρά που έχει το ίδιο πρόσωπο με τον υπάλληλο της τράπεζας. Θα έπρεπε να πηγαί-

νει κανείς κάθε βράδυ προκειμένου να διακρίνει κάποιο λάθος στην ερμηνεία τους. Ή να είναι κάποιο άλλο μέλος του θιάσου, που υπομένει τους δικούς του αντιπερισπασμούς και τις δικές του αναγνωρίσεις ταυτόχρονα. Δύσκολα ξεκινάς κάτι σ' αυτή την πόλη όταν δεν έχεις βοήθεια, σκέφτηκε.

«Για να το δω λίγο», είπε η κυρία Γουίλιαμς. «Θέλω μόνο να δω μια στιγμή πώς είναι».

Σηκώθηκε. Στάθηκαν οι τρεις τους μπροστά στον καναπέ της Argent, τα τιρκουάζ μαξιλάρια σαν δροσερό νερό που σε καλεί μια ζεστή μέρα.

Η κυρία Γουίλιαμς παρακολουθούσε τη συζήτηση όλη αυτή την ώρα σιγοπίνοντας το νερό της. Έβγαλε τα παπούτσια της και ξάπλωσε ακουμπώντας στον καμπυλωτό αριστερό βραχίονα. Έκλεισε τα μάτια της και αναστέναξε.

Έκλεισαν μια συμφωνία για προκαταβολή μικρότερη από το συνηθισμένο, με ένα γενναιόδωρο πρόγραμμα δόσεων. Γελοίο, όλο αυτό. Ο Κάρνεϊ κλείδωσε την πόρτα πίσω τους, αφού είχαν τελειώσει με τα γραφειοκρατικά, ώστε να εμποδίσει άλλο ένα λάθος κρίσης. Η σειρά Μετροπόλιταν της Argent ήταν καλή επένδυση, με τα χημικά επεξεργασμένα μπουκλέ μαξιλάρια και τον πυρήνα Airform, είχε ψηφιστεί ως ο πιο άνετος καναπές από τέσσερις στους πέντε ερωτώμενους σε τυφλά τεστ. Θα άντεχε πολύ καιρό, το ένα παιδί έπειτα από τ' άλλο. Χαιρόταν που δεν είχε πει στον Ράστι ή στην Ελίζαμπεθ το σχέδιο να σταματήσει τις δόσεις.

Ο Ράστι τελείωσε τη βάρδια του και έμεινε μόνος του. Μείον για την ημέρα με όλα τα χρήματα που ξόδεψε. Δεν ήξερε από πού θα έβρισκε για το ενοίκιο, αλλά ήταν ακόμα αρχές του μήνα. Ποτέ δεν ξέρεις. Οι τηλεοράσεις ήταν καλές και οι πελά-

τες ήταν ένα ωραίο ζευγάρι και ήταν καλό να κάνει γι' αυτούς
ό,τι δεν είχε κάνει κανένας για κείνον: να δώσει μια βοήθεια.
«Μπορεί να είμαι απένταρος, αλλά δεν είμαι απατεώνας», σκέ-
φτηκε, όπως έκανε συχνά τέτοιες στιγμές. Όταν ένιωθε έτσι.
Ανήσυχος και λίγο απελπισμένος, αλλά επίσης γενναιόδωρος.
Έσβησε τα φώτα.